

Nuorttanasste

Kristalaš mano bladde.

»Gæca mon bođam farga.«

Leket maidai digis garvvasak.«

No. 11.

November manost 1900. | 2^{be} jakkodak.

Dat gattavaš rievvar.

Lassi oudeb nummari

Maņemus nummarest celkimek mi, atte jabmema boddo i læk dat vuokkasemus aigge jorggalussi; mangas orrok gal dam oskomen, bibalbaiked si hui viššalet ouddanbuktek, erinoamašet orro sin muittoi bissanam dat »okanublogad dibmo« ja dat gattavaš rievvar. Si sarduk dam gattavaš rievvar birra, mutto vajaldattek dam nubbe, gutte sëmmalakkai jami go son eli.

Okta oskolaš olmai, gutte eli dam guttanublogad jakkečuode loapast læ cælkam:

Ibmela arbmo i læk damvarast diettevassi addujuvvum basse čallagest, atte olbmuid fuolamættomvutti appasmattet, ja olbmuid bahadagoi birra i sardnujuvvu dam diti, atte mi dam sëmma galggap dakkat.«

Bibal čajeta manga sajest, atte dat sëmma čuovgga læ ouddibigjujuvvum guovte olmu ouddi, mutto dušše nubbe sodnost læ vuostaivalddam.

Muittop mi Saul ja Daved. Soai eli-ga sëmma aige, sudnost læi sëmmalagan fidno, ja sëmma profet skuvlast læiga soai mannam, namalassi Samuel skuvlast. Soai radđiga maidai ovta gukka. — Almage dušše nubbe sudnost bestujuvvui.

Gæca Sergius Pavlus ja Gallion. Soai læiga guktok ammat olbmak Romarikast. Soai læiga guktok visses ja jerbmalaš olbmak sudno aigestæsga. Soai guktok gulai-ga Paulusa sardnedæme, — ja nubbe sodnost oskoi ja gastašuvvui, mutto nubbe i.

Go mi odnege gæcædep maielme birra buok, nuft gukkas go oaidnep, de fuomašep mi: Guokta oabba læva sëmma ibmelbalvvalusast, soai gulddalæba daid sëmma duottavuodaid, dam sëmna sarne, mutto almage dušše nubbe sudnost ječas jorggala Ibmel gului, ja nubbe orro ain æmbo garraset vuostaičuozžomen duottavuoda. Guokta usteba lokkaba ovta ja sëmna girje. Nubbe vaimo likkasta nuft, atte son buok guodđa Jesus diti; mutto nubbe i asta maielme guodđet ja son ælla nuftgo ouddal.

Dak loek duodalaš ašek, rakis lokke, don ješ arvedak, atte armoaigge læ okta divras aigge; ige dat læk celkkujuvvum, atte jorggalus ja ođdasistriegadæbme addujuvvu dam boddost, maid olmuš alsesis mærræda. Muttom olmai gieskad vastedi mudnji, go mon jerrim sust sielo dili harrai: »Don sarnok dego jalla, ikgo don dieđe, atte okta šuokkanas jabmenboddost bæsta sielo.«

Dat olmai oroi luottemen dam šuokkanasa ala, ja mon ferttjim sudnji cælkket, mast dieđak don, atte dudnji daggar šuokkanas addujuvvu jabmenboddost? Hærra sadne cælkka: »Dat i læk su famost, gutte aiggo, ige su famost, gutte viekka, mutto Ibmel famost, gutte arbmogasvuoda dakka.« Rom. 9, 16. Ja vidasæbbo Esajas girjest 55ad kapitalest 6ad værsast:

»Occet Hærra dam bodda, go son gavdnu, čurvvot su dam bodda, go son læ lakka.«

Dat goalmad oappo migjidi dam bit-

tast gattavaš rievvar birra læ, atte Bassevuigņa alelasse ovtalakkai bestujuvvum sieloid laide.

Maidai dat ašše min darkelvuođa gai-beda, vaiko dat gal davja uccan arvost adnujuvvu. Davalažat olbmuk gœčadet dam gattavaš rievvara, gutte maņemus boddost bestujuvvui; mutto si æi fuobma dam, maid dat rievvar maņņases guđi. Si æi aica dam čielgga duođastusa armo duji birra su sielost, ja dam mon aigom dal ouddandoal-lat. Mon aigom, rakis lokke dudnji čaje-tet, atte armo Bassevuigņa alelassi ovtalakkai dugju, go son olbmū jorggala, vai-vaiko son vel hoapost (jotteletge) dam dak-ka. Geččop mi vuost, man nanos dam olb-ma osko læi.

Son goččoi Jesusa »Hærran«. Son os-koi maidai, atte Jesusest læi rika. Son oskoi, atte Jesus mati addet sudnji agalaš ællem ja audugasvuođa, ja daina oskoin rokkada-lai son Jesusi. Son duođasti atte Jesus læi vigitæme daidi bagjelduolbmamidi, maid diti son læi dubmejuvvum, »dat« celki son, »i dakkam maidege boastovuo-đai. Muttomak ærain satte gal maidai jak-kam, atte Jesus læi alma sivataga; mutto i oktago duostam dam almoset cælkket, nuft-go dat jabme olmai dagai.

Ja goas dat dappatuvai? Dat dappa-tuvvai aito dalle go mæsta buokak legje biettalam Kristusa — čuorvodedin: »Rus-sinavllijeket, russinavllijeket su, mist i læk gonagas, mutto kæisar.« Go bajemuš pa-pak ja farisealažak legje gavdnam su aša-lažan jabmimi, ja mi vel æmbo læi — go su ječas mattajœgjek legje guođdam su ja battarussi mannam — go son hængai hæ-gjo, varddededin ja jamededin ruosa alde ja læi rekkenastujuvvum boastodakki særvvai ja adnujuvvum nuftgo okta daggar, gutte lbmelest časkujuvvum ja givseduvvum læi.

Aito dam aige oskoi dat gattavaš riev-var Jesus ala ja rokkadalai sudnji.

Okta læ cælkkam, atte dakkar osko i læk gavdnum maielme algo rajest.

Oapatusmanak legje stuora dingaid ja oavddodagoid oaidnam. Si legje oaid-nam jabmid čuožžilæme bajast ovta sane bokte — ja spittalažaid dærvasmuame duš-še guoskalattema bokte. Si legje oaidam čalmetemid oaidnen šaddamen, belljitemid gulusek oažžomen ja rambid vazzemen, Si legje maidai oaidnam Jesusa čace alde vazzemen, dego lifče dat goike ænam, ja manga-duhat olbmū galletuvvumen modin laibin ja gulin. Si legje gullam su sard-nedæme, nuftgo oktage æra i mattam. Muttomak sist legje dovddam ouddamaisto su audugasvutti čilggitusa vare alde; — mutto almage læi sigjidi nuft lossad oskot.

Dat jabmi rievvar i oaidnam maide-ge dast, maid mon dal læm namatam. Son oini bæstamek hæjovuođast, bakčæsest, ja gillamušai siste. Son oini su gillamen æppegudne rangaštusa, hilggujuvvum, bilk-kiduvvum, bagjelgeččujuvvum ja vašutuv-vum. Son oini, atte dak ænemusad arvost adnuvvumak su ječas olmui gaskast æi viš-šam su oaidnetge. Son oini su apides mas-remen ja havde vuostai guovllamen. [Ps. 22, 15. 38, 3.]

Dat gattavaš rievvar i oaidnam mai-dege allagvuođaid lonistægjamek lutte, son i oaidnam su gonagas kruono guoddemen Son i oaidnam majestalašvuođa, gudne ige mange olgodes valldegodde — mutto al-mage oskoi son ja sarnoda su rika birra.

Rakis lokke, jos don siđak diettek lægo dust Bassvuigņa, guoratala dasto dam gačaldaga: Oskokgo don Jesus ala?

Dam rievvarest læ maidai riftis sud-dodovddo. Son cælkka su skipparasas: »Moai ožžu dam, maid monno dagok læk ansašam.« Son dovdda su ibmelmættom-vuođast ja guorrasa, atte son læ rangaštu-sa ansašam. Son i gæččal ješječas van-hurskesen dakkat daihe bœlostet su ibmel-mættomvuođast. Son sardno, nuftgo juo gattavaš siello lavege sardnot. Dam riev-vara dovdok læk buok lbmela manai ok-tašas dovdok. Si mattek cælkket sikke njal-

min ja vaimoin: »Min siste i gavdnu mikkege burid.«

Lokke! Lægo dust daggar dovddo?

Mi berrep maidai fuobmat dam vieljalaš rakisvuoda, maid dat rievvar čajeti su skippareš vuostai. Son gæččali hettit su bilkkedæmest ja vašotæmest, son sarnotti su buoradussi. »Ikgo donge bala Ibmelest, go don læk damanaga duomo vuolde.« celki son.

Dat læ okta daina stuoremus armodujin olbmu vaimost, go olmuš alga guoimases buorid bivddet.

Go samaritanlaš nisson gavnai Jesusa, guđi son čaccelittes ja doaimalažat vulgi gavpugi muittalet, atte son læ gavdnam ovta olbma, gutte sudnji læ muittalam buok, maid son læ dakkam, juogo son dat i læk Mesias. Go Saulus jorggaluvvui, bođi son dallanaga Synagogi Damaskusest ja algi su vieljaidasast oaže mielde sardnedet Kristus birra.

Lokke, jos du vaimost læ Bassevuoina, de don ik matte orrot bargakætta sieloi bestujume ala.

Ovtain sanin cælkket, mi oaidnep dam gattavaš rievvar lutte ollaset Bassevuoina duoje. Oskolaža dovddomærkaid uccemus čuoga ragjai gavdnap mi dam olbma lutte. Vaiko su ællemaigge læige oadne, damrajest go son buoradusa dagai, astai son almage čajetet, atte son læi Ibmel manna. Su osko, su rokkus, su vuolegašvuotta ja su vieljalaš rakisvuotta læk nana duodaštusak dam ala. Son i dakkam buoradusa dušše namast, mutto dagost ja duottavuodašt. Allus damditi oktage jakke atte olmuš bestujuvvu alma mangeslai bevisataga Vuoina duoje ala valmost, go juo maidai rievvar daggar bevisa manņases guđi.

Loappa boatte nummarest.

Væhaš mastge.

Samek Alaskast ruoktot boattam.

Nuftgo ænas oasse Nuorttanaste lokkin dittet, vulgge Alatajost 4ad februar 1898 dam stuora Amerika-dampast »Manitobast« 103 sabmelaža ja 538 boccu Alaskai. Jækkalak darbaš mađe ostujuvvujegje Troandemst

Davve-Amerikast, muttom ædnamest, man namma læ Klondyk gavdnujuvvui valljid golle. Dallan ollo golleroggek dokko čoaaganegje dam avddem ædnami, mi jienast ja muottagest læi dievva ja dasa vela nuft gukken erit, atte læi vaddest poasta dokko oažžot ja buok, maid olbmuk celatussan darpašegje. Ja damditi mati hætte dokko šaddat.

De Amerikanalaš stata arvvali sabmelažaid ja boccuidd laigotet doalvvom varast muottavari bagjel poasta ja galvoid dam ođđa golle-ædnami. Šiettatus dakkujuvvui. Buok sabmelažak galgge oažžot fria matke dokko, visses jakkebalka, nuft gukka go si dobbe datto orrot ja fria ruoktotmatke fast. Sist gaibeduvvui maidai, atte si galgge oapatet Indianarid ja Eskimoarid, guđek daina guovloin legje oromen boccuidd divšodet.

Mæra rasta manai matke burist. Sikke olbmuk ja boccuidd botte dærvvan New York gavpugi ærep ovta boccu, mi jami.

New York rajest dolvvujuvvujegje si ruovdde-mađi mielde muttom baikkai, mi goččujuvvu Setlen, gosa maidai dærvvan jovdde. Ovta vakko damrajest saddejuvvujegje dak skipa mielde Alaskai muttom baikkai, man namma læ »Handes miššon.« Marts mano loapast dokko jovdde.

Atlantarmæra rasta læi sikke borramuš ja dille muđoi læmaš buorre. Mutto go si dam nubbe borjasskipi botte, de borramuš šaddai hæjub ja dikšo maidai æra dafhoinge sikke olbmuidi ja boccuiddi, nuft

atte ollo boecuk jabme. Go si vimak Alaskai botte, de jækkalak legje masa nokkam; ja dasa vela læi muotta aito suddamen — læi muottasuddam-aigge — nuft atte sigjidi læi dalle væjemætton viddasæb-but vuolgget. Si fertijegje damditi orostet dassači go muotta suddai. Gutta vakko dam baikest golle, ja boccek fertijegje ovta olles vakko duššefal oalgaid borrat, ja dam sivastge jabme ollok. Go si maŋačassi ožžu viddasæb-but jottat legje baccam aito 150 boccu heggi.

Sabmelažak ožžu dal diettet, atte i læm, muftgo si legje jurdašam, ja masa si legje laigotuvvum, atte si galgge galvoid suvddet golleroggidi Klondykai, mutto atte sin okta aino barggo galgai læt oapatet olbmuidi boccuaitardæme. Dak boccek, mak baccam legje galgge damditi duoddar ala dolvvujuvvut, vai dak jækkalid gavnaše. Mutto matke dokko læi gukke, ja dušše 15 sabmelaža legje, guđek mieđetegje viddasæb-but vuolgget. Dak ærak legje juo duttam matkai ja mace fast ruoktot Setlai, gost dasto davebuidi vulgge dam odđa gollebaikkai, mi goččujuvvu Cape Romen. Moaddes daina olbmain šadde dam bokte riggesen.

Mutto čuvvup mi dam 15!

Buok galvok ja bierggasak bigjuuv-vejegje dal vadnasidi, mak gessujuvvejegje ja goarņotuvvejegje dædnoraige bajas ja boccek fertijegje laiddijuvvut gadde mielde. Dat læi hirbmoš lossis barggo. Maŋačassi jieŋa bisseti sin; vadnasid fertijegje si guođdet, ja buok galvoid ja bierggasid čadnat rægai ala; mutto dat læi dego gunast dolli boattet. Dastgo boccek legje dal nuft nelggom, atte čei vægjam sat rægaid gæsset Illa dak nagadegje alma guormetaga čuovvot. Dal fertti juokke olmai ræga gæsset, man alde læi 100 budde dæddo.

Dam lakkai dak vimak ollijegje duoddaridi. Mutto 8 olbma fast jorgidegje ja mace ruoktot. Dak 8 vulgge almage dast

maŋil Davve-Alaskai muttom baikkai, man namma læ Circle City, gost si oapatišgote olbmuid boccuid divčodet. Dobbe legje namalassi 700 arvo boccu. Dak 7, guđek bace, vulgge viddasæb-but duoddar ala bajas, gosa maŋačassi botte dai harvve boccuiguime, mak baccam legje.

Dobbe legje valljid jækkalak, ja boccek virkudegje maŋestaga. Gæčos gæse si dobbe orro, ja æska dalve-bællai si viddasæb-but vulgge Circle City ragjai, gosa jovdde jage maŋil go Alatajost legje vuolgam. Duoddarest i læm dille læmaš daddege baha. Alma sist legje boccek, ja okta, gutte galgai sin oudast morras adnet, læi alo jodost skappon varast sigjidi dam, maid si darbašegje.

Circle Cityst si legje Indianari ja Eskimoari oapategjek. Eskimoaridi si burist likojegje. Si legje buoremielalažak ja gudnalažak; mutto Indiadarak legje bahalundulažak ja betulažak, nuft atte i læm havske singuim guoibmevuoda adnet.

Moaddes samin aiggu dal maccat ruoktot Norggi; mutto æi ožžom dasa love. Si galgge dobbe orrot buok ællembeividæsek — ja frigja ruoktotmatke ja balka matke alde, dam ala si æi darbašam jurdašet.

Okta nisson, gutte dobbe naittali, i ožžom frija ræiso, dainago si čei læm laigotam su naittalam nissonen, mutto nieidan. Jos aiguši ruoktot maccat, de boadnja ferttiš makset su oudast. Muttomin muittaluvvui, atte naittalam olbmuk ožžok galle vuolgget, mutto bærrašidesek æi ožžo mieldesek valddet, — muttemin, atte jos si datoši ruoktot vuolgget, de si ferttiše jakkebæle nufta balvvalet dam oudast; mutto go jakkebæle læi mannam, de æi ožžom almaken vuolgget.

Duhat ašid gavdne si doallam varast Sabmelažaid gidda. Mutto diedostge, æi si mattam sin vægald gidda doallat, ja dak guđek ječa matte ruoktotmatkesek makset — logo mielde 24 — dak vulgge fast mæra rasta.

Dak ærak baccam Cape Romi roggam varast gollu; mutto buokak aibašek ruoktot fast Norggi, ja aigguk boattet nuft farga go si sattek.

Dok 24 — 18 olles olbmu ja 6 mana gæina 3 læk riegam Alaskast — vulgge Alaskast 7id august, ja sin mielast orro, de go agalašvuotta lifče damrajest go Norga guđe. Si læk dal dœrvvan juovddam sin boares sidasæsek.

Brævva Nuorttanastai Tanast.

Nuorttanaste olgusaddest anom saje dam moadde sadnai:

Bivddo giđđat manai min bivddobai-ken hui fuoned, ja ašše dasa læi: Vuost hettejuvvujegje olbmuk garra dalkin, ja go dalkek vimag vahaš buorranegje, de botte njuorjok ja buttestegje mæra visutrak guolest 17ad mai aige.

Almage bodi fast vahaš guolle maŋŋil go njuorjok legje mannam Finkonkæillo bællai, ja ouddalaš miccemar bivddujuvvui davalažat Kvitnæsast ja æra fiskoværain; mutto i daddege nuft, atte obba giđđabivddo matta goččujuvvut buorren.

Luosabivddo læi maidai hægjo. Gæsebivddo galle i matte laittujuvvut, ærinoamašet bivddik Kvitnæsast, Losvikast, Finkonkæilost ja Russevikast æi matte dam laittet.

Suoidne šaddo læ læmaš hægjo ædnasi guovddo, nuft atte ollok ferttjek ucedet šivitidesek, jos si æi datto daid nælgot.

Ædnak olbmuk læk maidai boalddamušataga, daggar baiken gost lavdnji læ boldusen i læk vissasi buorre, go arvve læ bilidam olbmui lavdnjid, maid si legje barggam aldsesek dalve boldusen. Gædgečinak æi læk dal oastemest, go dal juo makset kr. 3,00 farpal. Soatte læ divrodam činaid, ja vœgja atte dak ain divrok, jos soatte Kinast bista gukkeb.

Boar-soatte Afrikaast læ dal vimag

nokkam. Engelas olbmak læk dal vuoitam Transvaal vuollasæsek ja addam dasa dam nama: Waat-River Kolony.

Dam birra muittala Finmarkspoasta 2be oktober nummarest.

Lavvonjargast, Tanast 10ad oktobarest 1900

Henrik A. Henriksen.

Gædgečinaid cuiggok dal halbomen.

Gaskijaibmelbalvvalus.

Juokkehaš vissa dietta, atte dat jakkečuohte — mi læ dat 19ad jakkečuohte Kristus riegameme maŋŋil — loappa 31ad bæive boatte manost. Girkoraddeetus læ damditi mæredam, atte gaskajaimelbalvvalus galga adnujuvvut buok min ædnam girkoindam maŋemus ija dam jagest ja dam jakkečuodest. Klokka 11 ouddal gaskajia alga ibmelbalvvalus Lanstad salmain nummar 2, ja dasto tækstan valddujuvvujek dak sanek: Jesus Kristus læ ikti ja odne oktadaga ja agalaš aiggai. Ebr. 13, 8.

Daved 90 salbma maidai lokkujuvvu ja muttom bitta Almostusa girjest.

Klokka 6ast 7 ragjai odđabæivruota ringijuvvu ja kimijuvvu buok girkoindam rikast.

Kristalaš særvek min ædnamest lavvijek juokke odđabæivija adnet daid nuftgoččujuvvum »goccemijaid«. Si čœagganek sin sardneviesoidi ja dobbe gittet Ibmela dai buri oudast, maid si læk vuostaivalddam dam vassam jagest ja rokkadallek Ibmela buristsivdnedet daid boatte beivid.

Dat læ hui čæba ja — mon jakam — maidai Ibmeli buorredokkalaš dakko, go dat fal vaimost boatta.

Proavast O. A. Johannesen,

Suokkanpappa Vargaidi læ sisasaddim æro-occama su amatines las januar rajest 1901. Proavast O. A. Johannesen læ bu-

rist dovdost Sami-ædnmest; dastgo son læ læmas 30 jage arvo dobbe.

Okta Vargai blađin, »Finmarken« čalla:

»Dat vissaset i læk galle iloin, atte dat vuoiņa-dærvas, barggo-halolaš olmai fertte hæittit su bargos girko balvvalusast. Okta gukkalmas ja givsalas skibakvuotta læ dakkam proavsi væjemættosen su ammat-tes fidnoid nuft ollaset doaimatet go lifči savamest. Son damditi saje adda nuorab ja dærvasæbbo olbmai ja ječas eritgæssa — gukkes ja losses barggobæive maņnil —

Dasa sattep mi voiggadvuođain adnet dai diktejægje sanid:

»Dal vuoiņad, asse-olmai, dam ansašam don læk.«

Dat læ bargo ællem, vihatuvvum dasa, mi buorre ja čabes læ — mi dast loapatuvvu, navdašet dam burist-ansašuvvum vuoiņadusa ja rafhe. Vailevuođa, raččam ja vaive læ son ožžom dovddat dievas mærest, damrajest go son nuora gandan oase valdi fiskari hæga-varalaš bargost Lofotast ja Finmarkost, ja dai manga ja gukkes jagi čađa Kristianiast, gost son oapatægjen læi ja sæmma aige fertti lokkat theologa ammat-eksameni, ja gidda dasaši, go son — maņnil go 30 jage læ bargam pappamates Finmarkost — hæitta, buocce ja gollam. —

Ole Andreas Johansen læ riegadam Ranast, Helgelandast dam jage 1829. Dam jage 1854 valdi son eksamen Tromsa semi narast ja læi dasto manga jage oapatægjen — muttomin albmuk-skuvlast ja muttomin aleb skuvllain. 1870 valdi son theologa ammat-eksamen, ja 1871 olgusnamatuvvui son suokkanpappan Guovddageidnoi, ja 1878 sirddujuvvui son vargaidi, gost son damragjai læ læmas. Dam jage 1888 šad dai son proavasen Varjagvudni.

Dat i galli dappatuvva, atte okta papa Sami-ænamest orro 30 jage, ja mist læ dat doavvo, atte Stuuradigge dam ala jurdaša, go proavasa penšon galgga mæerre-

duvvut.

Proavast Johanneseni læ læmas oskelduvvum manga kumunalaš dakkamušak. Guovddagæinost læi son manga jage ordfører, ja Vargain læ son læmas skuvlle-styre oudastolmai, damrajest go son bođi gavppugi.

Skuvlla-ašše diti læ son alelassi adnam vaimolaš dovdoid, son læ ilost læmas go skuvla læ oudastgului mannam.

Mi læp vissasak dam ala, atte buokak, guđdek dovddek proavasa, ovtast minguim savek dam boares avdda-olmai čabes ja likkolaš vuorasvuođa beivid alma davda ja bakčastaga.«

Damragjai »Finmarken.«

Matta maidai celkkujuvvut Johannesen birra, atte ærinoamas buorre læi son vaivvaši vuostai, son manga have væketi bagjel navcaidesge, ja davja darbašægjek goalkkotegje su kontoruvsa ala.

Ravvim.

Go suoidne šaddo dam gæse læ nuft fuodne læmas, læ Finmarko amta dallodoalamsærvve olgussaddim čuovvovaš ravvima:

Godde aige bale šivitidat

— ale nælggod daid!

Suoidnešaddoin læ dam jage hæjuk mannam masa obba Finmarko mietta. Ænas baikin suoidnešaddoin illa gartta bæl'oasse dast, mi muddosaš burin jagin lave læt.

De šadda damditi væjemættosen dalve bagjel æletet æmbo go bæl'oase dain šivetin, maid lavit doallat.

Godde damditi aige bale, amas buok suoidne šadda borruk, ouddal go dalve læ vassam. Dalle don oazžok valljit aivestassi juobba goabba: daihe buok šivitidat goddet daihe diktet daid nælggai jabmet.

Matta galle lossad læt, atte ferttit vuovddet daihe goddet stuora oase su šivet elostes; mutto dal, go šivetak buoidek læk

læ hadde biergost. Giđđadalve, go ruoidnam læk, i oktage viša dai biergo oastet.

Buok oudemusta — ale nælggod šivetid! Vela dakge dovdekk nuftgo don ješ nølge ja goiko, buocalvasa ja bakčasa.

Ibmel læ bigjam du dai bagjel rađđit ja daid adnet; mutto son, gutte daid givsed, šadda su rangastusas oažžot; maidai min ædnama lagai mielde læ rangastus dam diti.

Ja go lensmanne, šivet-doavter daihe amtagronom boatta ja dikta du šivetid goddujuvvut, dainago nælggoduvvum ja giksasuuvvum læk, vuoi man hæppad!

Ja maggar ruttatappa dam ektui, jos dal ožušik daid vuovddet, josjoge hadde i læža nuft stuores.

Daga visut logo dam bagjel, galle šivet (sikke stuora ja smavva) don ælatet matak gidda boatte gæse ragjai, ja mænnod dam mielde!

Ale nælggod daid!

Finmarko amta dallodoallamsærvest oktober manost 1900.

T. J. W. Graff.

Oudastčuožžo.

Dat ravvim læ jorggaluvvum ja prentejuvvum maidai suomagilli ja jukkujuvvum lensmannidi, guđek buoremus lakkai daid læk viddasæbbut viddedam.

Boar-soatte.

50,000 odđa engelas soaltatid

sitta Roberts

Lofotpoasta muittala, atte dilli Lulle-Afrikast læ ain damlagan, atte dat engelas soatte-oaivvamuš Roberts vela darbaša 50,000 soatte-olbma Engelandast boattet væketet vuolasnæidet dam moadde Boara, mak vela čuožžok bissok. Engelas rađđejubme læ gærggad saddit, mutto i læk šat nuft gæpas soaltatid oažžot matkai. Muttom oaivvamuš, Kitchener, læ čuvvum Boari ouddamærka, son læ juokkam dam engelas

soattevæga smava joavkkon, mak hæitte kætta galggek birra snuoggardet. Son guorrasa gal dasa, atte soatte daina lagin matta šaddat bistevaš, nuft atte dat vela satta jagid mielde bistet.

Aicatatte dieditæmek bottek maidai Kapkolonias, daggo bokte atte dobbe læ alggam engelas-vaššalaš likkatus, mi orro læme miha baltos. Mærkalaš læ dat, atte gaska-baikke dam likkatussi læ dat oasse Kaplandast, mi damragjai læ læmaš olgubæld buok sođid.

Maņemus telegramain orro oidnumen, atte Kaplanda rađđejubme arvvala šietattusa dakkat Boer-general de Wetain. Jos nuft dappatuvva, de læ ballamest, atte obba Lulle-Afrika moivvasuvva soattai.

Boares Krüger dal læ guossastallam Frankrikast. Dobbe son valdujuvvui hui burist vuostai; maņemus telegramak muitalek, atte go son vulgi, de Parisest girki-bielloiguin čuojatege ja rokkadalle girkoim Transvaali likko. Najuo, nuft Franskalažak dakke, ja dat sagjases læ gal čaba mænnodus; mutto manne æi væketam agja nuft atte i læm darpašet ædnamestes battarussi vuolgget, dat lifči læmaš vel čabba-sæbbo.

Maid rutta i matte i maste skappot.

Alma æppedkætta læ rutta fabmo, mutto daggar fabmo, man ragje læ garče. Rutta matta du bævde ala buktet daid buok buoremus rætaid; mutto borramhalo dat i matte dudnji addet. Rutta matta buktet doaktarid vaiko mangai logid du buocam-sænga birra, mutto dærvasvuoda dat i matte skappot. Ruđa oudast mattek bajas-rakaduvvut stuora ja čaba girkok ja daidi oažžo bigjat burist oappam papaid; mutto ruđa oudast i matte ožžujuvvut cuvkijuvvum vaibmo ja gattavaš vuoignja.

Rudak mattet čikkumassi buktet man-

ga fastes værredago, mutto buorre oame-dovddo dat i matte addet. Ruđain matak du ædnamlas vœlgad makset; mutto dam, maid don lbmeli læk vœlgogas, dam don ik satte ruđain makset. Rutta skappo dud nji ollo burid, mutto i Alme hærvasvuoda.

Maielme boarresæmus bibliothek.

2000 jage Ouddal Abraham aige.

Maielme boarresæmus bibliothek læ gavdnujuvvum gieskad dam doluš gavpugest, Nippur, mi læ Euftrat dæno gaddest, lakka dam bæggalmas Babylon. Dam gavnai profssor V. Hilprecht, okta dovddos Amerikanalaš, gutte gukka juo læ iskadam daid guovloid. Dat gavdnujuvvum bibliothek (girječoaggalmas), mi læ čallujuvvum 2000 jage ouddal Abraham aige, læ stuora ladna 3 ja 6 juolge gukkusaš bæivaš oudast goikkaduvvum dila-geđgin, mai ala læ doluš kilahabmasaš bogstavaiguim čallujuvvum dam gilli, maid dak doluš dam ædnam assek sardnu.

Ærep dam bibliotheka bajasgoivvujuvvujegje 200 havdde, mai dieva legje jamiš-davtek ja æra dinggak nuftgo: suorbmasak, giettabaddek j. n. v.

Su gavnuses birra muittala profesor Hilprecht: 11 jage læk damrajest, go mon čujutim, atte dak giddalas čorok sydvest bældde Baal tempel dufta læk dolus Nippur tempel bibliothek sajek. Vuostas matkistam bajasgoivvum mon 2500 lairatavalid mutto ceska dam gæse barggo vissasmatti mu dasa. Guđa vakko siste gavdnen mon 17,000 lairaplataid, mak læk okta oasse bibliothekast ja læk juo goalmad jakkeduhad rajest ouddal Kristus riegadæme.

Tavalak læk bigjujuvvum gukkis lairehildoi ala, mai alde dak gollamættom babilonalaš čallagin devdujuvvum lairaplatak læk vurkuduvvum. Stađđasit roggujuvvujek bajas lassi, ja mon doaivom vela

gavdnat 150,000 lairatavalid, maina stuora arvvo bajasčuvvgitussan olmuš soga daihe nale harrai læ.

Nippur tempel dušsadvuvui Elamitamitalažain, dam aige go Abraham farri Kaldeast erit, mæsta 5000 jage damrajest

Nippur læi oaivvegavpuk dam boares Babelonalaš rikast, man bagjel Sargon ja Saram-Sin raddi. Dam gavppugest læi dat boares Baaltempel, man rakkanusak læk gaskal 6 ja 7000 jage boarras.

23—11—1900

Ole E. Tapio.

Fuobma dam!

Ođđa jage rajest i boade šat Nuorttanaste sigjidi, guđek æi læk maksam dam ja mannam jakkudaga oudast.

Nabbo dalle orostattujuvvu »Nuorttanaste boatte nummar rajest daidi, guđek æi læk maksam Doaimat damditi makset ouddal ođđa jage, amas blađe orostet.

Sallidbivddo.

Harjangast Ofofast læ ain væhaš. Mannam vakkost goddujuvvui 4 mittofarpal ragjai. Hadde læ 9 kr. 10 kr. ragjai fierbme-sallidest. Dobbe læk 180 fierbmevadnasa ja 17 oasteskipa.

Oktibuok læ Nordlanda amtast salttijuuvvum dam gæse ja čavča 187,800 salledfarpal.

Tromsa amtast i gullu dal salledbivdo birra mikkige; mutto Aalesundast gullujek burist fiskemen.

„Nuorttanaste“ matta dinggujuvvut juokke poastarappe bokte ja maksa ovta krovna jakkodagast.

Bladde olgusboatta ovta gærde juokke manost.

»Nuorttanaste prentejægje ja olgusdoaimatægje læ G. F. Lund Sigerfjord, Vesteralen.